

Muistio
21.4.2026

Julkinen

Valmis

Joroisten vesienhoitoryhmän kokous 1/2026

Aika Ke 22.4.2026 klo 9–11

Paikka

Joroisten kunnanvirasto / Teams

Läsnä

Marika Limatius / Keski-Savon ympäristötoimi
Sanna Katajamäki / Itä-Suomen elinvoimakeskus
Kaisa Anttila / Itä-Suomen elinvoimakeskus
Heidi Valta / Itä-Suomen elinvoimakeskus
Lasse Hämäläinen / Itä-Suomen elinvoimakeskus
Tiina Osmala / Savo-Karjalan vesiensuojeluyhdistys
Eeva Koivula / Pro Joroisselkä ry
Eero Jäppinen / Joroisten osakaskunta
Viljo Savolainen / Joroisten osakaskunta
Jukka Vihavainen / Virtasalmi-Joroinen kalatalousalue
Risto Salko / Virtasalmi-Joroinen kalatalousalue

Teams

Teemu Hentinen / Itä-Suomen elinvoimakeskus, poistui klo 9.57
Seppo Niskanen / MTK
Jukka Hirvonen / Itä-Suomen elinvoimakeskus
Tuulikki Miettinen / Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus, poistui klo 10.00
Petri Nieminen / Lupa- ja valvontavirasto, poistui klo 11.03
Jaakko Lappalainen / Watec Oy, liittyi klo 10.08, poistui klo 10.42
Nelma Aunio / Itä-Suomen elinvoimakeskus liittyi klo 9.56, poistui klo 10.52

1. Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

Marika Limatius avasi kokouksen ajassa 9.02. Puheenjohtajaksi valittiin Marika Limatius ja sihteeriksi Kaisa Anttila.

2. Edellisen kokouksen muistio

Sanna Katajamäki kävi edellisen kokouksen sisällön lyhyesti läpi, läsnäolijoilla ei kommentoitavaa muistion sisältöön. Kokouksen materiaalit tulevat nähtäville Etelä-Savon vesienhoitoverkoston verkkosivuille.

3. Kuulumisia uusista organisaatioista, Itä-Suomen elinvoimakeskus ja Lupa- ja valvontavirasto

Muistio

21.4.2026

Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.

Sanna Katajamäki kertoi Itä-Suomen elinvoimakeskuksen vesienhoitoryhmän kokoonpanoa ja tehtäviä. Tehtäviä mm. vesienhoidon edistäminen, Helmi-elinympäristöohjelman lintu- ja pienvesiteemat sekä valtakunnallinen kaupunkivesiteema. Nykyisen Itä-Suomen elinvoimakeskuksen toiminta-alue kattaa Pohjois- ja Etelä- Savon ja Pohjois-Karjalan ja näiden lisäksi vesienhoidon edistämistehtävien osalta vielä Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson maakunnat. Kaakkois-Suomessa on tällä hetkellä käynnissä JTF-rahoitteinen vesienhoito- ja ennallistamishanke KAVE, jota elinvoimakeskuksen vesienhoitoryhmästä edistää kokoaikaisesti kaksi henkilöä. Henkilöstömuutoksena Jukka Hirvonen siirtyy toisen työnantajan palvelukseen huhtikuussa. Hankkeiden avustushaku tapahtuu syksyllä entiseen tapaan sähköisesti, virastouudistus ei vaikuta asiointiin. Syksyn 2026 osalta haun ajankohta on vielä auki, haku saattaa aikaistua, mutta asiasta tiedotetaan.

Keskustelu: Elinvoimakeskuksen vesienhoidon henkilöiden yhteystietoja ja henkilöiden vastuualueita pyydettiin saataville, jotta paikalliset tietävät, keihin ottaa yhteyttä myös jatkossa. Katajamäki kertoi, että jonkinlainen yhteystietoluettelo on tekeillä, ja sitä voidaan jossain muodossa jakaa toimijoille.

Petri Nieminen taustoitti Lupa- ja valvontavirastosta yleistä tietoa ja kertoi viraston toiminnan käynnistymisestä. Virastossa työskentelee noin 2000 henkilöä, joista ympäristöosastolla n. 750 hlö. Ympäristöosaston yksiköt on järjestetty toimialoittain, ei alueellisesti. Nieminen siirtyi Pohjois-Savon ELY:stä LVV:n ympäristöosaston vesien- ja merenhoidon yksikköön, jonka vastuulla ovat mm. vesienhoidon suunnittelutehtävät. Suunnittelu tehdään vesienhoitoalueittain, Joroisten alue kuuluu Vuoksen vesistöalueeseen (vesienhoitoalue 1). Uuden viraston toiminta on lähtenyt käyntiin uusia ja yhtenäisiä toimintatapoja hakien, kirjaamo on ollut resurssien puolesta ruuhkautunut ja ollut osin pullonkaulana toiminnan käynnistymiselle.

Keskustelu: Jukka Vihavainen otti puheeksi ruoppaus- ja niittoilmoitusten muuttumisen maksulliseksi vuoden alusta, maksullisuus on tullut toimijoille hieman yllätyksenä. Nieminen taustoitti hieman, että maksullisuus perustuu valtioneuvoston asetukseen 1177/2025 (Valtioneuvoston asetus Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuonna 2026), jossa suoritteet ovat liitteenä. Ruoppaus- ja niittoilmoituksia käsittelee Lupa- ja valvontaviraston Vesiympäristö-yksikkö. Tiina Osmala kysyi, menevätkö yhdessä järvessä tehtävät useat ruoppaukset tai niitot yhteen ilmoitukseen, entäpä useassa vesimuodostumassa tehtävät saman hankkeen ruoppaukset tai niitot – todettiin, että LVV:n Vesiympäristö-yksikkö ratkaisee asian.

Risto Salko pohti, että täytyykö kalatalousalueen tai osakaskunnan niputtaa yhden järven toimenpiteet saman ilmoituksen alle. Marika Limatius kertoi, että kunnan viranomaiset näkevät ilmoitetut ruoppaukset ja niitot paikkatietona YLVA-järjestelmästä ja totesi kunnan viranomaisten paikallistuntemuksen olevan tärkeää. Vihavainen mainitsi vielä, että yksityisiltä toimijoilta tulee tietoa ruoppaus- ja niittotarpeista kalatalousalueen suuntaan tipoittain, joten ilmoitusmaksujakin kertyy paljon, kun eivät tule kootusti. Limatius totesi, että LVV:n kirjaamon tukkoisuus huomattu kunnankin ympäristötoimessa, mutta yhteydet oikeisiin osoitteisiin ovat kuitenkin reittiä tai toista löytäneet.

Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.

Seppo Niskanen kertoi osallistujille, että vapaaehtoisessa luonnonsuojelussa ja mm. metsälakikohteiden turvaamisen kannalta tärkeä METSO-ohjelma on saanut jatkoa. MTK:lla on paljon sopivia kohteita jonossa ja rahoituksen turvaaminen on tärkeää. Luonnonarvomarkkinan käynnistyminen on ajankohtaista, ja tähän liittyen myös ennallistamistoimet tulevat kyseeseen. MTK on tehnyt Pohjois-Karjalassa yhden luonnonarvomarkkinakohteen ennallistamisen ja Niskanen arveli, että toiminta leviää vauhdilla myös Pohjois-Savon alueelle, kun markkina lähtee käyntiin.

4. Virtavesikunnostushankkeiden tilannekatsaus (Liunan kalatie ja Enonjoki); Teemu Hentinen, Itä-Suomen elinvoimakeskus

Teemu Hentinen taustoitti Liunan kalatien hanketta – aiemmasta suunnitellusta teknisestä kalatiestä luovutaan, luonnonmukaista kalatieratkaisua (luvitus) edistetään kunnan ja Watecin toimesta. Enonjoella on edessä vielä n. 50 000 € kustannukset, valtion rahaa on varattu ja kalatalousalue on hakenut yksityistä rahoitusta hankkeelle, tavoitteena on saada hanke päätökseen 2026 loppuun mennessä. Virtavesikunnostukset jatkuvat alueella ACWA LIFEn ja tavallisen hanketoiminnan kautta.

Keskustelu: Risto Salko ilmoitti, että Watecin edustaja Jaakko Lappalainen tulee myöhemmin kokoukseen jatkamaan virtavesikunnostusteemasta. Eero Jäppinen toi esiin, että mm. kunnassa virtavesien kunnostushankkeisiin suhtautuminen on vuosikymmenen takaiseen nähden muuttunut positiivisemmaksi. Hentinen komppasi, että ilmapiiri on tähän liittyen yleisesti muuttunut positiivisempaan suuntaan ja kiinnostus on lisääntynyt viime vuosien aikana.

5. Saimaan vesitilanne/Joroisvirran reitin padotus- ja juoksutusselvitys, tilannekatsaus; Tuulikki Miettinen, Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus

Tuulikki Miettinen alusti kertomalla aluehallinnon uudistuksen vaikutuksesta aiempien ELY-keskusten vesitaloustehtäviin: vesitaloustehtävät keskitettiin uudistuksessa kolmeen elinvoimakeskukseen, ja Pohjois-Savon ELY-keskuksesta vesitaloustehtäviä hoitavat henkilöt siirtyivät Kaakkois-Suomen elinvoimakeskukseen. Kaakkois-Suomen elinvoimakeskuksen vesitalousosasto käsittelee ja myöntää maa- ja metsätalousministeriön harkinnanvaraisia avustuksia mm. Vesitaloushankkeisiin. Miettisen pääasiallisina tehtävinä uudessa ovat säännöstelyn kehittämishankkeet.

Vesitilanne: Saimaan vesitilanteesta Miettinen totesi, että Saimaan tilanne on poikkeuksellinen tällä hetkellä: vesistöennusteet näyttävät, että Vuoksen vesistöalueella jo viime vuonna alkanut kuivuus vaikuttaa tänäkin vuonna. Erityisesti vähäluminen ja –vetinen talvi, nopea lumen sulaminen ja kevään vähäsateisuus ovat aiheuttaneet tulvahuipun välistä jäämisen, ja vedenpinta on ollut jo huhtikuussa laskusuunnassa. Erityisesti isojen vesistöjen vedenkorkeudet voivat jäädä poikkeuksellisen matalalle, jos kesä on vähäsateinen; poikkeuslupia säännöstelyyn on jo haettu useisiin vesistöihin Itä-Suomen alueella – luvat LVV:stä saatu pikaisesti. Saimaata ei normaalisti säännöstellä, vaan luonnonmukaista virtaamaa juoksutetaan, nyt vähävetisyyden takia

Muistio

21.4.2026

Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.

juoksutusta pienennetty luonnonmukaista virtaamaa pienemmäksi. Pienennetyn juoksutuksen tavoitteena on, että laiva- ja venereittien alavertailutaso ei alittuisi. Kallavedelläkin tulvahuippu on ollut matala ja saavutettu kuukauden normaalia aiemmin, Kallavedellä laivaliikenteen alaraja voi alittua elokuun alussa. Maaveden juoksutus tällä hetkellä tavallista pienempää ja vaikutukset heijastuvat alapuoliseen Sysmäjärveen. Sysmä-Parolla tulvahuippua ei ole odotettavissa, vaan vedenkorkeudet jäänevät alhaisiksi, vaikka kesä olisi sateinen.

Joroisvirran reitin padotus- ja juoksutusselvityksessä vaikutusten arvioinnissa oli havaittu mittareiden laskennassa tapahtunut laskuvirhe. Virheen korjaamisen jälkeen julkaisu Elinvoimakeskus julkaisusarjassa Doriassa, dokumentti käy mahdollisesti vielä ohjausryhmän kautta ennen julkaisua.

Keskustelu: Todettiin, että kevään alhaisille vedenkorkeuksille ei juuri mitään voida akuutisti. Risto Salko kysyi, onko Maaveden "kevätmonttua" jo kokeiltu – Miettinen vastasi, ettei ole, mutta Savon Voima oli saanut Maaveden kesäkorkeuteen säännöstelyllä. Vasaralanjoen juoksutuksen ja sen myötä veden riittävyyttä pohdittiin taimenen mahdollisen kudun kannalta. Juoksutus on ympärivuotisesti vähintään 0,5 m³/s, tämä on määritetty kalatien lupaehdoissa. Eero Jäppinen totesi, että paikallisten kanssa sovitusta poiketen Vasaralanjoen uoma on ollut kuivillaan, ja paikalliset ovat tästä huolissaan. Miettinen kertoi, että vesistöennusteet löytyvät netistä oheisen linkin kautta: www.vesi.fi.

6. ACWA-LIFE –hankkeen tilannekatsaus; Lasse Hämäläinen, Itä-Suomen elinvoimakeskus,

Lasse Hämäläinen esitteli lyhyesti yleistä tietoa ACWA LIFE –hankkeesta ja kävi läpi Virtasalmi-Joroisten demoalueen kunnostuskohteet. Yhteistyö toimijoiden kesken demoalueella on keskeistä hankkeen edistämisessä. Hämäläinen kertoi, että osaa järvikunnostuskohteista koekalastetaan tulevana kesänä: osa koekalastuksista toteutetaan talkootyönä ja Valvatuksella kalastaa Luonnonvarakeskus. ACWA:ssa on tarkoitus kokeilla Elinvoimakeskusvetoista valuma- aluetalkkarimallia Virtasalmi-Joroisten demoalueella (muilla demoalueilla esim. kuntavetoinen ja yhdistysvetoinen malli).

Keskustelu: Risto Salko sanoi, että kalatalousalue kokee myönteiseksi virkamiesvetoisen talkkarimallin. Hämäläinen totesi, että elinvoimakeskuksessa työskentelevän talkkarin etuna on mm. eri rahoituslähteiden tuntemus. Eero Jäppinen ehdotti, että ACWAn alueelliseen yhteistyöryhmään osallistettaisiin myös metsästäjäjärjestö. Keskusteltiin siitä, voiko ACWAn sisällyttää talkootyötä - liitännäishankkeisiin voisi sisällyttää, mutta itse ACWA-hankkeeseen ilmeisesti ei. Lisäksi ei ole vielä selvää, voiko ACWA-hankerahaa käyttää osana liitännäishankkeiden omarahoitusosuutta, mutta tätä selvitetään.

7. Pohjois-Savon LUMO-ohjelma ja luonnon monimuotoisuus Joroisissa; Nelma Aunio, Itä-Suomen elinvoimakeskus,

Muistio

21.4.2026

Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.

Nelma Aunio Itä-Suomen elinvoimakeskuksen Luonnonhoitoryhmästä kertoi lyhyesti Pohjois-Savon LUMO-ohjelman tavoitteista ja merkityksestä: ohjelman päämääränä on luontokadon pysäyttämäinen Pohjois-Savossa, ja ohjelma on valmis vuoden 2027 loppuun mennessä. Luontokadon pysäyttämiseen tähtäävät toimet perustuvat vapaaehtoisuuteen, ja LUMO-ohjelma lisää kaikille avointa luontotietoa kokoamalla luontotietoa yhteen. Tavoitteena on myös vahvistaa eri tahojen välistä vuoropuhelua. Toimenpiteet on tarkoitettu kohdentaa sinne, missä luontotyyppien ja elinympäristöjen vahvistamisen tarve on suurin ja missä työ auttaa vahvistamaan ekologisia verkostoja. Yksi niin sanotuista LUMO-keskittymistä sijaitsee Joroisten alueella (Ahvenisenmäki – Tervaruukinsalo – Kotkatharju -monimuotoisuuskeskittymä), ja sen pääluontotyyppinä ovat mm. pienvedet ja vanhat metsät. LUMO-ohjelmatyössä kerätään paikallista luontotietoa, ja ohjelmatyöhön pääsee vaikuttamaan työpajatyöskentelyn muodossa keväällä ja syksyllä.

Keskustelu: Pohdittiin, että vesiympäristö ja luonnon monimuotoisuus liittyvät myös kiinteästi toisiinsa. Marika Limatius totesi, että Jokijärvi tullut esille monessa yhteydessä monimuotoisuusteemaan liittyen. Tiina Osmala mainitsi, että Jokijärvelle on olemassa kosteikkosuunnitelma, toteutus on vielä epäselvää.

8. Jaakko Lappalainen / Watec

Kutsussa esitetystä asialistasta poiketen käsiteltiin tässä kohdassa kuulumiset virtavesikunnostussuunnittelusta Watecilta ja käsitellään Savo-Karjalan vesiensuojeluyhdistyksen hankekatsaus kohdassa 9. Jaakko Lappalainen Watec Oy:lta kävi läpi Liunan voimalaitospadosta johtuvaa vaellusesteisyyttä Joroisvirran reitillä. Liunan pato estää kalojen vaelluksen Saimaalta yläpuolisille alueille, joissa olisi laskennallisesti potentiaalista lisääntymisaluetta vaelluskaloille n. 10 hehtaarin verran. Watec toimii yhtenä Liunan kalatiehankkeen edistäjänä, ja tarkoituksena on vuonna 2026 hakea vesilupaa hankkeelle. Luvan käsittelyn kestosta riippuu, voiko käytännön toimet aloittaa seuraavana vuonna. Watec edistää osaltaan myös Virmas- ja Längelmäjkien vanhojen patorakenteiden purkamisen tai ohittamista. Virmasjoella suunnittelun on vuoden 2026 loppua kohti tarkoitus edetä vesilupavaiheeseen, ja v. 2028 mahdollisesti toimenpiteisiin. Lappalainen mainitsi, ettei Saimaan yläpuolella ole liikaa vaellusreittejä, joiden vedenlaatu olisi hyvä ja virtaama sopiva, ja siksi Joroisvirran reitin esteellisyttä on hyvä edelleen vähentää.

Keskustelu: Risto Salko totesi, että kalatalousalueen aikaa ja resursseja säästää paikallistuntemusta omaavan asiantuntijatahon käyttö asian edistäjänä. Lappalainen kertoi, että Watecilla pyritään hankkeiden edetessä tekemään esitysmateriaaleja. Eeva Koivula tiedusteli Kuvansinjoen tilanteesta, mihin Lappalainen vastasi, että lausuntoja odotellaan vesilupaa varten. Jos vesilupa myönnetään v. 2026 vuoden, vuonna 2027 voidaan mahdollisesti alkaa kunnostustoimiin. Koivula kysyi myös, onko Varkauden Kuvansinjokeen rajautuva maankaatopaikka laajenemassa. Marika Limatius vastasi, että laajenemiseen on ympäristötoimessa reagoitu tarkkailuvelvoitetta muuttamalla sekä velvoittamalla laskeutusaltaiden tekoon, lisäksi tarvittaessa reagoidaan seurannan tuloksiin. Lappalainen totesi, että maankaatopaikan suunnitelmat on näytetty konsultille, ja vesienhallintasuunnitelmat ovat vaikuttaneet siltä, että ei muodosta riskiä kunnostuksille esim. kutusoraikkojen näkökulmasta.

Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.

9. Savo-Karjalan vesiensuojeluyhdistyksen hankekatsaus; Tiina Osmala, SKVSY ry

Tiina Osmala kertoi keväällä 2026 käynnistyneestä Savo-Karjalan vedet ja valuma-alueet –hankkeesta. Hankkeen työpaketit keskittyvät muun muassa hanketoiminnan aktivoitiin ja koordinoitiin, verkostoitumiseen ja yhteistyöhön sekä menetelmien pilotointiin ja kunnostustoimien vaikutusten seurantaan. Joroisten alueella on mahdollista hakea investointihankkeita maaseuturahoituksesta yhdistyksen avustuksella. Vesiensuojeluyhdistyksen tavoitteena hankeessa on madaltaa paikallistoimijoiden kynnystä käytännön hanketoimintaan auttamalla hankebyrokratiassa. Vesiensuojeluyhdistys tekee myös yhteistyötä ACWA-hankkeen kanssa. Kelluvat kosteikot -hankkeelle haetaan vielä kohteita: kosteikkolauttarvikkeita voi saada yhdistykseltä, jos sitoutuu huolehtimaan kosteikkolautoista viiden vuoden ajaksi. Kosteikkolautoja voisi sijoittaa esimerkiksi laskeutusaltaiisiin parantamaan laskeutusaltaiden vesiensuojeluvaiikutuksia. Yhdistys on jättämässä investointihankehakemusta huhtikuun loppuun mennessä, hankkeeseen on tulossa kohteita myös Joroisista.

Keskustelu: Kysyttiin, auttaako kelluva kosteikko vähentämään ravinteita esimerkiksi ison järven lahtialueella. Osmala totesi, että ei hyvin todennäköisesti auta, mutta voisivat sellaisessa kohteessa toimia vesilintujen pesimälauttoina. Salko nosti esiin Sysmäjärven pohjoispään Silpolanlahden mahdollisena kohteena.

10. Hankekatsaus; Paikalliset toimijat

Keskustelu: Risto Salko kertoi, että niittoja on käynnissä tällä hetkellä. Lisäksi koekalastuksia on tarkoitus tehdä mm. Parolla, Syvänsillä ja Joroisselällä. Viljo Savolainen kertoi, että Etelä-Savon kalatalouskeskuksella on Nordic-koekalastusverkkoja, mutta vuokra saattaa olla korkea. Tiina Osmala pohti, voisiko SKVSY hankkia verkkoja, mutta sitä täytyy selvittää.

Jukka Vihavainen kertoi, että Savon Luotsi –leaderin avustuksella olisi tarkoitus hankkia Joroisten osakaskunnalle niittolaite, jolla pääsisi matalaan veteen. Osakaskunnan kokouksessa toukokuussa käsitellään niittokohde-ehdotuksia, esiin ovat nousseet muun muassa Jokijärvi ja Sysmän Silpolanlahti. Pohdittiin Jokijärven niittoja monimuotoisuuden edistämisen näkökulmasta.

Eeva Koivula kysyi niittojätteen hyötykäytöstä. Osmala kertoi, että SKVSY voi ottaa vastaan talviruokoa kosteikkolauttoihin, kesäruokoa on puolestaan kokeiltu Vanamolassa levittää peltoihin suoraan. Keskusteltiin myös ruo' on läjityksen luvantarpeista.

Droneavusteinen kalastusenvilvontahanke saanut hankerahoitusta. Kolkonjoki-Enonjoen alueella saatu kalastuskielto, samoin kieltokyltit. Dronekalustoa vuokrataan hankkeelle, ja kerrottiin että dronejen käyttö helpottaa valvontaa mm. vaikeakulkuisilla virtavesikohteilla.

Muistio

21.4.2026

•
Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.

11. Muut asiat

Vesistökunnostusverkoston vuosiseminaari Kuopiossa 2.-3.6.2026. Heidi Valta kertoi, että seminaari koostuu yhdestä seminaaripäivästä ja yhdestä maastopäivästä – ilmoittautuminen on avoinna 15.5. saakka. Seminaarissa palkitaan myös vuoden vesistökunnostaja, jota saa ehdottaa toukokuuhun saakka.

Pro Joroisselän iltatori 23.7.2026 klo 17 alkaen. Eeva Koivula toivotti kaikki vesiasioista kiinnostuneet toimijat tervetulleiksi. Joroisten osakaskunnan ja Virtasalmi-Joroisten kalatalousalueen sekä ACWA-hankkeen edustusta on tulossa tapahtumaan mukaan.

12. Seuraavan kokouksen ajankohta

Sovittiin seuraavan kokouksen ajankohdaksi tiistai 27.10.2026. Sovittiin koko päivän tilaisuus, eli kokouksen lisäksi tiedossa on maasto-osuus, johon valikoidaan myöhemmin esimerkiksi jokin ACWA-hankkeen kohde. Eero Jäppinen ehdotti kohteeksi Enonjokea, ja ehdotus sai myönteistä tukea läsnäolijoilta. Kohde varmistuu vielä syksymmällä.

13. Kokouksen päättäminen

Marika Limatius päätti kokouksen ajassa 11.15.